

Европейски съюз
Регионална политика

rapoportа

inforegio

34

Лято 2010 г.

Регионална политика — интегриран подход

Преглед на 360°

bg

УВОДНА СТАТИЯ

Дирк Анер

3

ОБЩ ПРЕГЛЕД

Интегриран подход към политика на сближаване

4-5

ИНТЕРВЮ

Фабрицио Барка - Брайън Робсън

6-9

ИЗ ЕВРОПА

Проекти от Португалия, Унгария, Франция, Полша, Германия и Белгия

10-13

БАВАРИЯ ОТБЛИЗО

Бавария: интегрирани действия помагат на по-изостанали структурно области да достигнат пълния си потенциал

14-15

ОБЩ ПРЕГЛЕД

Интеграция в действие

16-17

С НАСОЧЕНОСТ КЪМ ВСИЧКИ

Развитие на градските райони и интегрирана политика – Помощ на Общността за развитие на градските райони

18-20

СПЕЦИАЛЕН ОЧЕРК

Интегриран подход към отдалечените региони на Европа

21

РОЛЯТА НА REGIO

Политика на сближаване: в центъра на стратегията „Европа 2020“

22-23

НАШИТЕ ПРОЕКТИ – ПОГЛЕД ОТВЪТРЕ

Поп-академията в Манхайм отвътре Центърът за нано-здраве (ЦНЗ) в Университета в Суонзи отвътре

24-25

СЪЗДАВАНЕ НА МРЕЖИ

Споделени идеи, споделени резултати (RegioStars 2010, Дни на отворените врати 2010, годишна конференция на Urbact)

26-27

28

КАЛЕНДАР НА СЪБИТИЯТА - ИЗКАЖЕТЕ МНЕНИЕТО СИ

„Интеграция“, „интегриран подход“, „интегрирано създаване на политика“ – в настоящото издание на „Панорама“ ние разглеждаме какво стои зад тези думи. Независимост на политиките означава например, че транспортните системи трябва да обхващат не само обслужването на пътници, но също и да вземат под внимание екологичните фактори от рода на енергийна ефективност, нива на шума и замърсяване на въздуха.

Въздействията на скорошната икономическа криза върху ЕС обуславят спешния натиск за ефективна политика. На този фон Комисията публикува своята стратегия „Европа 2020“, в която са залегнали следните цели:

- интелигентен растеж: разработване на икономика, основана на познания и иновации.
- устойчив растеж: насърчаване на по-ефективна по отношение на ресурсите, по-екологична и по-конкурентна икономика.
- приобщаващ растеж: насърчаване на икономика с висока заетост, предоставяща социално и териториално сближаване.

За да се постигне това са нужни подходи, които обръщат цялостно внимание на това как една политическа област, засяга друга.

Изготвянето на следващото поколение програми след 2013 г. ще даде възможност за увеличаване на ефективността и качеството на предоставяне на политика на сближаване. Важно е тази възможност за преглед на политиката да бъде използвана, за да се засили нейната насоченост към въздействие и резултати.

Със задълбочаването на дебата за бъдещето на европейската политика на сближаване един от въпросите, който ще трябва да бъде разгледан, е как тя може да осигури подходящата рамка за интегрирани решения, приспособени към познанията и предпочитанията на хората, и същевременно с това да се избегне „универсалния“ подход.

Настоящият брой на „Панорама“ разглежда как се прилага интегрираният подход през текущия период, със специален поглед върху Бавария, както и с примери от Франция, Германия, Унгария, Полша и Португалия. Подробно внимание се обръща и на това как той се прилага по отношение на териториалното сътрудничество в Еврометрополис, Лил-Кортрийк-Турне.

Интегрираният подход работи особено добре в градския контекст и в тази връзка статията „Развитие на градските райони и интегрирана политика“ показва как европейската политика на сближаване помага за насърчаване на интегрираното градско развитие.

Отдалечените региони на Европа също заслужават внимание, тъй като те често пъти срещат затруднения при преодоляването на своята отдалеченост от централните на европейския икономически растеж. В това отношение териториалният подход, който е неделима част от европейската политика на сближаване, може да играе особено важна роля.

И накрая, двама експерти в областта, професор Брайън Робсон от Университета в Манчестър (Обединено кралство) и професор Фабрицио Барка, автор на независимия доклад „План за реформирана политика на сближаване“ (An Agenda for a Reformed Cohesion Policy), обсъждат своите собствени възгледи по отношение на интегрирания подход.

Надявам се това издание на „Панорама“ да ви допадне и да успеете да „интегрирате“ някои от идеите и концепциите, представени тук, в своята собствена работа.

Приятно четене!

Дирк Анер

Генерален директор, Европейска комисия
Генерална дирекция „Регионална политика“

ИНТЕГРИРАН ПОДХОД КЪМ ПОЛИТИКАТА НА СБЛИЖАВАНЕ

През последните години дебатът относно европейската политика на сближаване се концентрира върху нейните предимства като „интегриран подход“ за създаване на политика. Но какво всъщност означава това? Настоящият брой на списание „Панорама“ се опитва да обясни какво представлява на практика интегрираният подход.

От къде произтича идеята?

Интегрираният подход датира от времето на появата на европейската политика на сближаване. През 1957 г., когато шестте основополагащи държави подписват Договора от Рим, тяхната цел е „да заздравят единството на своите икономики и да осигурят хармоничното им развитие чрез намаляване на различията, съществуващи между различните региони и изостаналостта на по-слабо облагодетелстваните региони“. Тази цел е вдъхновена от безпокойството, че някои не толкова развити региони няма да са в състояние да се възползват от по-нататъшната интеграция на пазара.

Последващите разширявания значително увеличават различията в ЕС. През 1986 г., с присъединяването на Гърция, Испания и Португалия към Съюза, делът на населението, живеещо в региони с БВП на глава от населението под 30 % от средния за ЕС, се увеличи от 12,5 % на 20 %. Последните две разширявания увеличиха драматично регионалните различия по отношение на нивата на развитие и допълнително засилиха необходимостта от политика, която насърчава развитието във всички региони.

Договорът от Лисабон ясно отчита териториалното сближаване като основна цел на Съюза, в допълнение към икономическото и социалното сближаване. Това означава, че териториалните въпроси и политиките на Общността, включително целите, определени в стратегията „Европа 2020“, следва да обърнат по-голямо внимание на своето териториално въздействие.

Интегрираният подход подчертава, че насърчаването на развитието изисква по-тясна координация на публични политики. Например както инвестициите в инфраструктура, така и инвестициите в образование и иновации могат да допринесат за развитието. Подобна координация обаче е възможна единствено на регионално ниво, тъй като факторите за растежа се различават в значителна степен между регионите. В резултат на това политиката на сближаване разчита предимно на стратегии за интегрирано регионално развитие.

Текущият контекст

През последните години европейската политика на сближаване прие нов модел в регионалното икономическо развитие. Тя еволюира от политика, насочена към компенсиране на регионите за техните недостатъци, в политика, проектирана да подобри регионалния растеж и конкурентоспособността. В тази връзка интегрираният подход може да бъде изключително ценен. Избирането на една политическа област, например транспорт, не е адекватно, ако не се вземат под внимание екологичната, социалната и останалите области на икономическата политика.

Последните проучвания сочат, че икономическият растеж не зависи само от наличието на ресурси, но и от достатъчно ефективното управление на взаимосвързаните фактори на растежа. Докладът на ОИСР за 2009 г. например посочва, че подобренията на инфраструктурата сами по себе си не водят автоматично до по-висок растеж. Но в комбинация с подобренията в образованието и иновациите, въздействието на инфраструктурните инвестиции върху растежа става значимо.

По подобен начин, ако изследванията и развитието се концентрират върху определена област или регион, това не означава непременно, че преимуществата ще се почувстват единствено в рамките на този регион. Постиженията на един регион в определен сектор често пъти може да са тясно свързани с тези на друг регион. В тази връзка регионалните стратегии за икономическо развитие трябва да не се разработват изолирано.

Как обаче всички тези цели се допълват?

Всеобхватната цел на европейската политика на сближаване винаги е била насърчаване на хармоничното развитие на ЕС и неговите региони. В тази

Нов посетителски център за Римския театър в Мерида, Екстремадура, Испания

връзка тя дава важен принос към трите стратегически цели на стратегията „Европа 2020“:

- интелигентен растеж чрез увеличаване на конкурентоспособността, особено в по-малко развитите региони;
- приобщаващ растеж чрез насърчаване на заетостта и подобряване благосъстоянието на хората;
- зелен растеж чрез опазване и подобряване качеството на околната среда.

Интеграция и местни политики

Как интегрираният подход съответства на териториално базирана политика, каквато е например европейската политика на сближаване? Ежедневното прилагане на програмите за европейска политика на сближаване подчертава необходимостта от взаимодействие с различните нива на управление. Чрез тясно сътрудничество на европейско, национално, регионално и местно ниво, европейската политика на сближаване може да увеличи координацията и взаимодействието между различните политики. Това може да допринесе за разпространението на добри практики.

Териториалният подход изтъква и необходимостта да се работи с по-гъвкав усет за география, която може да е в малък мащаб, когато става въпрос за острови или градски квартали, или в голям мащаб, какъвто е случая със столичните региони или макро-регионите като Балтийско море. Така например някои програми за политика на сближаване могат да са насочени към подобряване на ширококоловия достъп до интернет в части от техния регион, където възвращаемостта на необходимите инвестиции не е достатъчно голяма, за да се мотивират компаниите да го направят сами. Други програми могат да желаят да разполагат с мултирегионално измерение, което им позволява да създадат споделена стратегия за функционална област. Географията продължава да бъде от значение.

” Интегрираният
подход носи
предизвикателства също и
за онези, които работят на
местно ниво “

Интеграцията представя свои собствени предизвикателства

И накрая, интегрираният подход представлява предизвикателство и за онези, които работят на местно ниво. Възприемането на интегриран подход за регионално икономическо развитие изисква политическите фактори да използват програмни стратегии, които разглеждат реални нужди, без да се поддават на изкушението за относително лесно изразходване на ресурси за отделни сектори.

Това изисква определянето на цели и задачи въз основа на анализ на предизвикателствата, с които се сблъсква самият регион. Например евентуално на национална основа следва да се разгледа ролята на транспортната система за улесняване при постигането на по-широкообхватни икономически, социални и екологични цели,

Местните стратегии не трябва да се формулират изолирано, а трябва да се обърне внимание на стратегии, които са приложени в други области, например в съседни региони. В това отношение европейската политика на сближаване има опит в подпомагане на развитието на схеми за трансрегионална координация, които са необходимо помощно средство за регионите на ЕС по отношение на взаимното влияние и използването на техните взаимодействия. Казано на обикновен език един интегриран подход с координиране на действия в политически области може да постигне по-добри резултати от индивидуалните инициативи.

Гапа Estação do Oriente, Лисабон, Португалия

ФАБРИЦИО БАРКА

Д-р Фабрицио Барка е генерален директор на Министерството на икономиката и финансите на Италия.

В момента Барка е специален консултант на Комисията на ЕС, университетски преподавател по политически науки в Париж и има много публикации по корпоративно управление и история на Италия.

Във Вашия доклад за бъдещето на политиката на сближаване Ви е я описвате като „съобразена с конкретното място“. Как един интегриран подход за разработване на политика се вписва в това? Съществува ли връзка между тези два начина за разглеждане на разработването на политика?

„Съобразеният с конкретното място“ подход представлява политическа стратегия, насочена към насърчаване на външното (за мястото) развитие чрез дейности за въздействие, съобразени с условията. Интегрирането на различни секторни дейности за въздействие представлява компонент на съобразеното с конкретното място разработване на политика, заедно със системите за договори, многостепенно управление и партньорство.

Интеграцията изисква подход, съобразен с конкретното място, защото интегрирането на различни секторни дейности за въздействие е възможно единствено на местно ниво. Може да съществува секторно сътрудничество на капиталите на дадена федерация, нация или регион, но всяка такава интеграция е само на теория. Едва на проектно ниво се взема под внимание спецификата на дадено място и става ясно, че задачата може да се реализира само чрез комбинация от „четири различни фактора наведнъж“.

Във Вашия доклад „Съюзът и политиката на сближаване – размисли за утрешния ден“ Ви обръщате внимание на набор от предизвикателства пред ЕС, като например природни, икономически и социални предизвикателства. Бихте ли обяснили как според Вас един интегриран подход може да помогне в това отношение и защо?

Причините за това са няколко, и по-конкретно те са три. На първо място предизвикателствата, за които ние говорим, са съобразени с конкретно

място по своето естество. Предизвикателствата на изменението на климата и миграцията, както и необходимостта от иновации, например, се изразяват като проблеми, които можем да забележим единствено на местно ниво.

Втората причина произтича от факта, че за справяне с текущите предизвикателства е нужно да се комбинира рутинно и универсално познание, което не се основава на конкретен контекст, с познанието, което имат самите представители, работещи на местно ниво. Необходими са местни експертни познания и ние имаме нужда от подход, който ги използва.

Третият елемент засяга прилагането. От САЩ и Европа научихме, че за да си ефективен в политиката, никога не трябва да се заблуждаваш като мислиш, че си намерил постоянно решение. Постоянни решения не съществуват. Колкото и да е ефективна дадена политика, тя скоро става неефективна, защото хората ще се научат как да намерят начин за нейното заобикаляне. Така че експериментирането е основният начин за разглеждане, решаване и провеждане на политика – експериментирането се определя като политика, която позволява на хората да експериментират с решения и да наблюдават, критикуват и изразяват съгласие и несъгласие. Още веднъж подходът, съобразен с конкретното място, е правилното политическо пространство за експериментиране.

Говорите за необходимост от ясно и отчетливо разграничаване между политическите дейности за въздействие, насочени към увеличаване на доходите и растежа, и тези, насочени към намаляване на неравенствата. Това не е ли в противоречие с интегрирания подход?

Целите на всяка политика за развитие са справедливост и ефективност: социално включване, което се отнася до многоплановите аспекти на човешкото благосъстояние и цялостно използване на капацитета, който е свързан с ефективността. Тогава се появява въпросът: „Не е ли вярно, че същинските причини за невъзможността за осигуряване на социално интегриране обясняват и невъзможността за цялостното използване на капацитета?“

Вярно е, че на място, където институциите и капацитетът са отслабени, възможностите за новаторите са ограничени и тенденцията е „старата гвардия“ да остане на своето място и това да води до институционална стагнация.

” Интеграцията изисква подход, съобразен с конкретното място “

Правилно прилагана политика, съобразена с конкретното място, ще промени институциите и ще окаже въздействие върху иновациите — но само в дългосрочен план. Макар обаче причината да е същата, чрез подобряване на включването не винаги се увеличава капацитетът или обратното. Твърде дълго време ние крием социалният дневен ред зад дневния ред за ефективност, а твърдим, че можем да реализираме и двата едновременно. Нещата обаче не стоят така.

Освен това е по-важно, че интервенциите, които се оказват най-добро решение за един проблем, не са най-добро решение за друг. Ето един конкретен пример: представете си регион, който страда от лоша образователна система и инвестира регионални средства за цел подобряване качеството на образованието, което предлага. Имате двадесет от най-добрите потенциално надарени студенти, които имат нужда от курсовете, които им се предлагат, да бъдат променени радикално. Имате и много напускащи училище лица, които излизат без квалификации на 16 годишна възраст.

Къде ще насочите парите? Ако инвестирате в академично надарените и в техните възможности и идеи ще осигурите положително въздействие върху изследванията и иновациите в краткосрочен план. Ще увеличите конкурентоспособността на вашия регион. Ако инвестирате в неквалифицираните лица, напускащи училище, няма да направите нищо, с което да помогнете за иновациите в региона, но ще допринесете особено много за социалното интегриране, защото тези хора ще станат по-добри граждани само за две или три години и ще се справят по-добре със своите собствени дела и с тези на хората около тях.

Развитието включва и двете, затова и политиката на сближаване следва да обхваща и двете възможности, но те трябва да се разглеждат като ясно определени, отделни дейности за въздействие, които са обявени или за едното или за другото.

Има още една причина за това и тя е свързана с постигането на резултати. Ако заявим, че правим и двете едновременно, публичните администрации на местно ниво няма да заявят съвсем точно към какво се стремят. По този начин те ще избегнат мониторинга и проверката на техните резултати. Когато определим ясно различните цели, ние можем да видим какво се случва много по-ясно.

В момента оценяването е в светлината на прожекторите – няма ли интегрираното разработване на политики да е трудно за оценяване?

Ако трябва да съм искрен, отговорът е „да“ – количествената, точна, потенциално възможна оценка на въздействието се затруднява от интеграцията, тъй като по дефиниция интегрирането на различни секторни дейности за въздействие означава, че самите дейности са многокомпонентни. За да се подобрят възможностите за децата в дадена трудна област, трябва да се приложи пакет, включващ качеството на преподаване, сигурността на децата в училище и на улицата, тяхната мобилност и т.н.

Оценяването на пакетите създава проблем: никога не се знае кой от компонентите работи – разбираш, че пакетът има резултат, но все пак би желал да знаеш защо и как точно. Дали не е имало възможност едно от нещата да се извърши без останалите?

Това е по-предизвикателно, но експериментирането – което е позволено при подход, съобразен с конкретното място – е отговорът, тъй като то насърчава откритата честна дискусия по въпроса. Съвместната „лаборатория“ в реално време е тази, която позволява да се допускат грешки.

БРАЙЪН РОБСЪН

Брайън Робсън е почетен професор на Университета в Манчестър.

Чрез Центъра за изследване на градската политика (Centre for Urban Policy Studies, CUPS), който Робсън създава през 1983 г., той е извършил много изследвания за правителството с цел оценяване на градската и регионалната политика.

Каква е добавената стойност на интегрирания подход за регионалното икономическо развитие?

Два аспекта на интеграцията могат да допринесат за успешно икономическо развитие. Първият е свързването на различни „сфери“ на икономиката. Жилищното строителство, транспортът, заетостта, качеството на околната среда и множество социални елементи си взаимодействат, за да окажат влияние на икономическото развитие. Все пак по административни причини управленската подредба неизменно е разделена на отделни сфери. Разработването на общи приоритети за тези сфери не е лесно, тъй като всяка има своите собствени цели, приоритети и бюджети. Въпреки това регионалното икономическо развитие трябва да определи как тези институционално отделни елементи си въздействат взаимно. Основните връзки между пазарите на труда и жилищните пазари осигуряват фундаментална архитектура за икономиката. Това засилва необходимостта от включване на транспортните политики – нещо, в което не всички държави-членки са добри.

Второто преимущество е пространството да се постави в центъра на програмата. Икономическото развитие принуждава всички нас да станем географи и да различим характерните особености на мястото. В рамките на Обединеното кралство, английските регионални агенции често се сблъскват със задачата за интегриране на преди това отделни икономически стратегии, които са били непространствени и пространствени стратегии, включващи жилищна политика. Това е лесно. То кара политиците да определят най-подходящата конфигурация и да бъдат по-избирателни по отношение на инвестиционните приоритети. Интегрирането на икономическа и социална стратегия затруднява отклоняването от приоритети. То също така подчертава значимостта на конфигурацията „град-регион“ вместо административни географски положения, основани на области или формални региони. Градските региони са по-уместни, тъй като те се определят функционално, за да разграничат отпечатъка на основните градове, които са двигателите на нашите пост-индустриални икономики.

Когато разглеждаме относителното развитие на Ливърпул и Манчестър, каква роля е изиграл интегрираният подход в конкурентоспособността на градските райони?

Конкурентоспособността на градовете съставлява третият аспект на интеграцията: свързване на частни, обществени и доброволни сектори в партньорства. Манчестър е особено добър в това. В основата на неговия подход за преоткриването му са залегнали силни обществено-частни партньорства. Много от неговите основни разработки са извършени от органи, намиращи се в близост до съвета, и включващи работещи в обществения или частния сектор. Подобни структури вдъхват по-голямо доверие на потенциалните инвеститори по отношение на необходимата търговска логика и скоростта на вземането на решения. Най-ярък пример е организацията, създадена за реконструкцията на централната част след разрушаването ѝ от бомбена експлозия през 1996 г. В организацията влизаха командировани сътрудници от съвета и от предприемачи от частния сектор и инвеститори. Преобразеният център беше завършен за забележително кратък период от време и засили предлагането на магазини и офиси в централен Манчестър в момент, когато на хоризонта се появи голям извънградски търговски комплекс, който в противен случай щеше да подкопае търговската привлекателност на центъра.

Икономическият поврат за Ливърпул дойде наскоро и не така сигурно. Това отчасти отразява чувствителността на неговото по-нестабилно политическо управление. Много от политическите дейци не пожелаха да работят заедно с частния сектор и създаването на партньорства бе недостатъчно. Поради това големите суми, които първоначално бяха насочени към града по цел 1, доведоха само до застои, докато конкурентите се боричкаха за парчета от баницата. Но това вече е история. Ливърпул започна да привлича нови инвестиции и икономическата му перспектива изглежда не толкова мрачна. Ако градът имаше готовност да разработва приоритети чрез силни интегративни партньорства, възстановяването му можеше да дойде по-рано, а не в средата на рецесията. Нека обаче не обръщаме чак такова внимание на някогашната липса на интеграция. Като всички „забутани“ градчета, той страда заради местоположението си: далеч от Европа и с ограничен географски район поради рестрикциите, свързани с крайбрежното му местоположение, неговата градска част е с отпечатък 180 градуса.

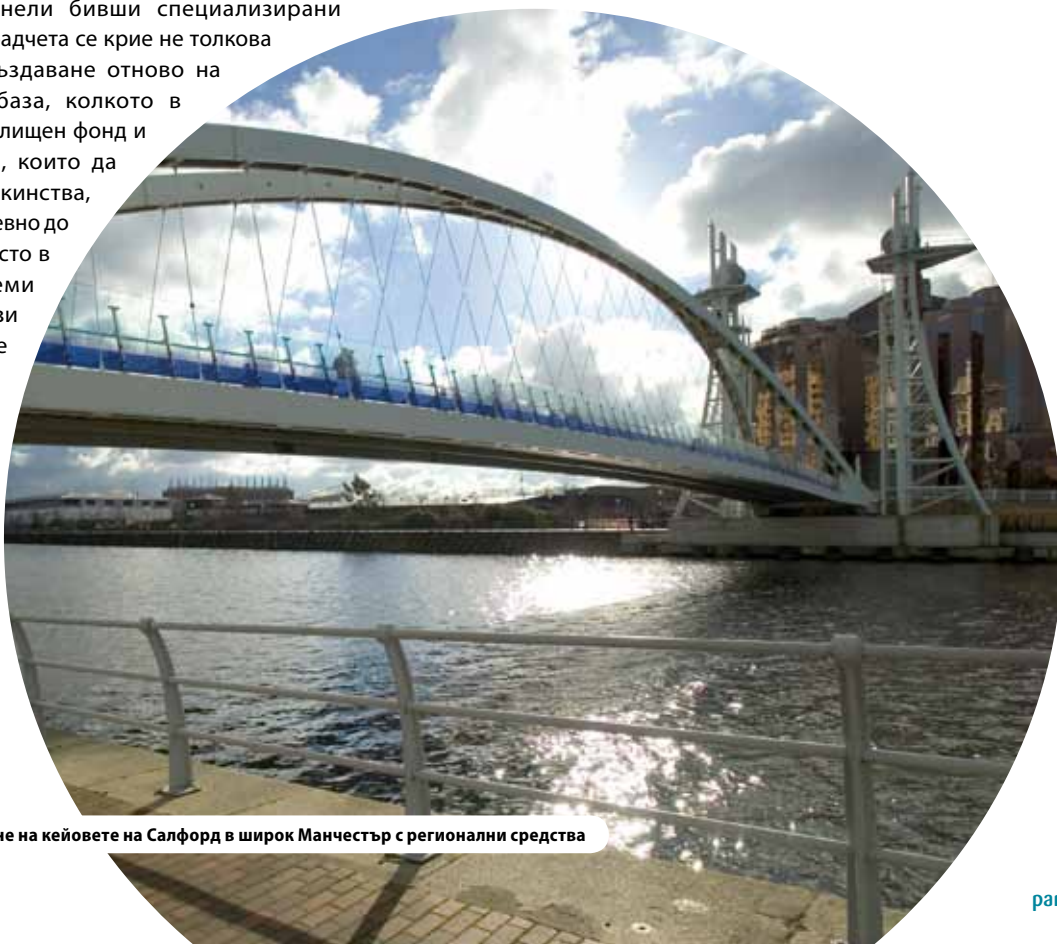
Според Вас следва ли европейската регионална политика да се концентрира само върху намаляване на неравенствата или следва да обърне внимание и на растежа и конкурентноспособността?

Намаляването на неравенствата е правилната насока, но една от тънкостите тук е свързването на изостанали области с по-проспериращи конкурентни места. Това може да е въпрос за обикновен физически достъп с подобряване на транспортните връзки към областите със заетост; може да става въпрос за приспособяване на уменията спрямо нуждите на местните работодатели; може да е свързано с привличане на по-заможни домакинства в по-малко проспериращи места. Така че едно от предизвикателствата за политиката е свързването на бедни области с области, характеризиращи се с растеж чрез набор от пространствени мащаби – местен, подрегионален, регионален. Твърде много градове и региони гледат на себе си като на острови – което може би е разбираемо за политик, който има „парцел“, който да защитава – а не като на част от по-широка функционална област. По-широката градско-регионална перспектива отново помага. Например в английския контекст най-приемливата стратегия за някои обеднели бивши специализирани индустриални градчета се крие не толкова в опитите за създаване отново на индустриална база, колкото в създаване на жилищен фонд и жилищна среда, които да привличат домакинства, пътуващи ежедневно до работното си място в близките големи градове; по този начин ще се привлече приток на потенциални приходи от местни данъци и клиентела за местни стоки и услуги.

” Интегрирането на икономическа и социална стратегия затруднява отклоняването от приоритети “

На какви примери на успешно възстановяване в резултат на интегриран подход сте станали свидетел?

Източен Манчестър е прекрасен пример за това. Загубата на неговата тежка индустрия доведе областта до нищета. Но серия от финансирани от правителството инициативи, бяха насочени съзнателно към областта с години напред от града, и позволиха да създаде на практика набор от ресурси, макар паричните потоци да идваха от различни райони. Областта все още е изправена пред предизвикателства, но постигнатите промени са впечатляващи. Тайните съставки включват: дълголетие – непрестанно разрешаване на проблемите за десетилетия; мащаб – площ над 1000 хектара, която придава голяма политическа значимост; обществено участие – с първоначална програма за специализирани местни консултации и участие; ангажираност – със способен, постоянен персонал; и повсеместност – едновременна работа във връзка с работни места, обучение, жилищно строителство, здравеопазване, престъпност.

Възстановяване на кейовете на Салфорд в широк Манчестър с регионални средства

„Панорама“ посещава проекти от Германия, Франция, Унгария, Полша, Португалия, както и съвместен френско-белгийски проект, за да види различните форми на интегрирано развитие в действие.

Творческите клъстери – творчеството като движеща сила

Обидос в Португалия е популярна туристическа дестинация, добре известна със своята средновековна архитектура. Този живописен град и околностите му кипят от творчески живот: творчески клъстер осигурява свежи идеи за стопанска дейност в региона, които на свой ред мултиплицират ефектите в традиционната селскостопанска икономика.

Старият манастир „Сент Мишел“ в Обидос е обновен, за да подслони Системата за подкрепа ABC (ABC Support System) – организация, която предлага помощ на предприемачите в областта на творчеството. Дизайн, туризъм, издателска дейност или бижутерство – под един покрив са събрани различни професионални дейности.

„Работата [...] се основава на една ключова идея: когато става дума за територия, която е малка или с нисък стандарт на живот, трябва да правим иновации и да разработваме уникални проекти“, казва Телмо Фариа, кмет на Обидос. Проектът за „творческите клъстери“ привежда тази идея в действие. Той стимулира творчеството в малките градове, за да бъде активизирана културната и икономическа дейност, подход, който по традиция се прилага в големите градове.

Основната цел е насърчаване на предприемачеството, но интегрираният подход създава важни вторични ефекти, например за икономиката на знанието или обновяването на градската среда. Създаването на галерии, тематични ресторанти и специализирани училища и организирането на работни семинари или панаири вървят ръка за ръка с нови тенденции в сектори като туризъм, кулинарство, земеделие и мебелно производство, които по традиция са част от местната икономика.

Концепцията се прилага на практика в 10 населени места, които участват като партньори в мрежа, водена от Обидос.

ТВОРЧЕСКИ КЛЪСТЕРИ – ФИНАНСИРАНЕ

Общ бюджет по проекта: 709 337 €
Принос на ЕФРР: 532 380 €

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ:

<http://urbact.eu/en/projects/innovation-creativity/creative-clusters/>

Квартал Магдолна, Будапеща: даване на приоритет на местната общност

Да помогнем на хората да си помогнат сами – това е основополагащият принцип на проекта „Квартал Магдолна“. Той е насочен към разрешаването на социални, икономически и екологични проблеми, като ангажира местните жители във всяка стъпка от процеса.

С високите равнища на безработица и престъпност, ниското равнище на образование и лошите жилищни условия, кварталът Магдолна (район Йожефварош) е една от най-бедните зони на Будапеща. През 2005 г. стартира проект, който да промени това положение. Той се оформи върху предположението, че за да бъдат подобрени условията на живот, е необходим интегриран подход, който да отчита трите основни елемента на обновяването на градската среда (общество, икономика и околна среда).

А кой може да направи това по-добре от местните жители? Чрез привличането им в разработването и прилагането на различни мерки, бе сведен до минимум рискът от пропускане на целите.

Проектът за реставриране на площад „Матиаш“, чиято цел бе площадът да изпълнява функция за изграждане на общността, е един от примерите за осъществяване на тази идея на практика. Плановете бяха обсъдени на срещи с местните жители, бяха направени проучвания на етап проектиране, а ученици от местното училище направиха „могилки“ за сядане за площада. Последващите етапи включваха реорганизиране на пътното движение, построяване на обществена тоалетна, създаване на пешеходна зона и откриване на общински център в бивша фабрика за производство на ръкавици, която гледа към площада.

Програмата е първият направен от Унгария експеримент за рехабилитация на район с прякото участие на местните жители, който включва социални, културни и технически аспекти.

ПРОЕКТЪТ „КВАРТАЛ МАГДОЛНА“ – ФИНАНСИРАНЕ

Общ бюджет по проекта: 8 180 047 €
Принос на ЕФРР: 7 218 733 €

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ:

<http://www.rev8.hu/>

Ил-де-Франс: изграждане на по-зелено бъдеще

Секторът на екологичното строителство се явява търсеното специално решение за областта Сен-Авал. Чрез насърчаването на тази новосъздадена промишленост се разрешават редица взаимосвързани проблеми, които засягат региона.

Областта Сен-Авал, разположена в горното течение на река Сена на северозапад от Париж, страда от съкращаване на промишленото производство, което води до загуба на работни места, както и от несъответствие между умения и работни места. Това на свой ред води до увеличен брой на хората, които пътуват ежедневно между дома и работното си място.

Установено е, че секторът на екологичното строителство отговаря както на нуждите, така и на ресурсите на областта: с помощта на планове са създадени благоприятни условия за строежа на 2 500 нови домове годишно от 2010 г. нататък, както и нови насоки за енергийна ефективност на сградите. Големият брой налична работна сила, многото съществуващи предприятия в сектора на строителството, както и разположената в близост река, са допълнителни предимства. Като допълнителен положителен ефект професиите в сектора на строителството придобиват по-привлекателен имидж чрез връзката с новите технологии.

Благодарение на финансирането, което е предоставено в рамките на проекта „In' Europe“ за интегрирано развитие на градската среда, бе внедрено цялостно предложение, включващо съоръжения за обучение, консултации за предприемачите и мерки за стимулиране на търсенето. През юни 2009 г. отвори врати Агенцията за екологично строителство (Green Building Agency). В нея се намира Институтът за обучение по екологично строителство (Green building training institute, IFECO), който е първият по рода си в региона.

Също така бяха положени усилия за стимулиране на търсенето в сектора на екологичното строителство. Те обхващат както осведомителни кампании, така и регулаторни мерки за разширяване на използването на дървесината като строителен материал.

„Институтът създава лостов ефект“, обяснява Жан-Мари Рипар, отговорен директор по икономическото развитие и заетостта в Обединени за агломерация на двата бряга на Сена (Communauté d'Agglomération Deux Rives de Seine), която изпълнява проекта. „Той подготвя населението за утрешния пазар на труда.“

ПРОЕКЪТ „IN' EUROPE“ В ОБЛАСТ СЕН-АВАЛ – ФИНАНСОВИ РЕСУРСИ (2007—2013 Г.)

Средства за регионално развитие:

ЕФРР: 12 млн. €

ЕСФ: 4 млн. €

Други средства:

ЕСФ: 1,07 млн. €

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ:

<http://www.europeidf.fr>

Капитал за иновации: насочване на изследванията от лабораторията към пазара

Фондът за капиталови инвестиции, управляван от Агенция за регионално развитие Малополска (Małopolska Regional Development Agency, MARR), Полша, изгражда връзки между местните изследователи и предприемачи.

Благодарение на редица институти за висше образование, стопански и научни институти, секторът на научноизследователската и развойна дейност е сред ключовите активи на региона, което се потвърждава от показатели като брой на регистрираните патенти. Фондът е учреден, за да черпи от този потенциал и да превърне новите идеи в печалби. Това включва придвижването на новите технологии от изследователските звена към пазара.

Списъкът на секторите, които се възползват от финансова подкрепа, е дълъг: за финансиране могат да кандидатстват проекти в областта на ИКТ, възобновяемата енергия, опазването на околната среда, технологиите в сферата на здравеопазването, медицинското инженерство и фармацевцията.

Ползата за региона не е само икономическа; решават се въпросите на информационното общество, здравните услуги и опазването на околната среда, като същевременно се създава пазар за изследователските и учебните заведения. Чрез интегрирането на различни интереси се постига подобрение в условията на живот като цяло.

„Чрез фонда ние подготвяме почвата за регионално развитие на знанието и иновациите“, казва Ана Велминска, специалист по предварително развитие в MARR.

Финансирането се предоставя на два етапа: етапът на предварително развитие включва подбор на проекти, технологичен одит и избор на частен инвеститор. Той е последван от етап на вливане на капитал.

Таванът за максимална стойност на акциите е 200 000 €. До този момент от фонда са се възползвали 40 човека, включително учени, изследователи и предприемачи.

ФОНД ЗА КАПИТАЛОВИ ИНВЕСТИЦИИ – ФИНАНСИРАНЕ (2009—2013 Г.)

Общ бюджет: 6 943,911 €

Принос на ЕФРР: 85 %

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ:

<http://www.marr.pl/>

**EUROMÉTROPOLE
EUROMETROPOOL**
LILLE • KORTRIJK • TOURNAI

Място за среща на различни култури: Еврометрополисът Лил-Кортрийк-Турнай

Основната идея зад създаването на Еврометрополис е да бъде улеснен животът на жителите на трансграничния триъгълник, формиран от градовете Лил, Кортрийк и Турнай.

„Европейската група за териториално сътрудничество“ (European Grouping of Territorial Co-operation, EGTC), създадена през 2008 г., включва агломерацията Лил (в Северна Франция) и белгийските градове Кортрийк (Фландрия) и Турнай (Валония). През тази агломерация преминават няколко разделителни линии: тя обхваща три региона в две държави, където се говорят два различни езици (френски и нидерландски).

Интегрирането на различните аспекти на териториалното развитие се е доказало като успешен метод за премахване на препятствията в тази област. „Говорим за пограничен район с дълги традиции в трансграничния обмен на различни равнища“, обяснява Селин Делеглис, комуникационен мениджър в Еврометрополис. „Все още обаче остават препятствия за преодоляване. Предизвикателството пред нас: да помогнем на тези различни култури да се срещнат. [...] Работим за поощряването на икономическия, социалния и културния обмен.“

Създадената структура за постигане на тази цел включва политически представители, гражданското общество и експерти от различни региони. За разработването на Еврометрополис са създадени шест тематични работни групи. Те се фокусират върху икономическото развитие, мобилността, териториалната стратегия, услугите за населението, туризма и културата.

Извършената работа вече започва да носи промяна в ежедневието на хората. По-евтини билети за влаковете между Лил и Кортрийк и изграждането на пряка линия между Кортрийк и Турнай спестяват време и средства на пътуващите

ежедневно между дома и работното място. Чрез подобрената мобилност трансграничният пазар на труда получава значителен тласък. Със същата цел се провежда и ежегодната трансгранична трудова борса, където работодателите и търсещите работа от трите региона имат възможност да се срещнат. През 2010 г. борсата ще се състои на 28 октомври в Кортрийк.

Посещението на забележителности от другата страна на регионалните, националните или езиковите граници е улеснено с издаването на трансгранична туристическа карта. Има планове за издаване на обща културна програма.

Социалните проблеми също се взимат присърце от хората, които вземат решенията в Еврометрополис. Една от целите на тяхната дейност са старческите домове: „За да се срещнат предлагане и търсене, е необходимо да премахнем препятствията“, казва Делеглиз. Това обхваща не само административната страна на трансграничния прием, но също и наличието на езикови умения сред персонала на старческите домове.

Езиковият въпрос представлява всеобщ проблем и е в ход подготовката на целенасочени действия. Проектът „Transfrontalia“, който отговаря на условията за финансиране по програми за регионално развитие в рамките на програмата Interreg IV на ЕС, ще насърчи изучаването и използването на двата езика в трите региона.

Триъгълникът Лил-Кортрийк-Турнай е най-голямата трансгранична агломерация в Европа – жителите в разнородната област наброяват два милиона, а територията ѝ покрива 3 550 km². В проекта участват 145 общини и 14 публични органа на национално, регионално и местно ниво.

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ:

<http://www.lillemetropole.fr/>

КАКВО Е EGTC?

„Европейската група за териториално сътрудничество“ е европейски правен инструмент, който се прилага пряко във всички държави-членки на ЕС от 1 август 2007 г. Предназначен да подобри трансграничното, транснационалното и междурегионалното сътрудничество, той позволява на регионалните и местните власти да изградят структури за сътрудничество, които са юридически лица. Еврометрополисът Лил-Кортрийк-Турнай е първата по рода си структура.

Интегрирано градско развитие в Лайпциг: история на успеха в ход

Източногерманският град Лайпциг премина през впечатляваща трансформация през последните десетилетия. Беше постигнато намаляване на нивото на безработица и общо увеличаване на качеството на живот, като тази тенденция се отразява в нарастващите цифри за брой на населението. Прилагането на Лайпцигската харта за интегрирано градско развитие осигурява основата за този процес.

Хартата е приета през 2007 г. на неформална министерска среща в Лайпциг като рамка за устойчиво градско развитие в Европа. Процесът на изпълнение започна през 2008 г. с разработването на „референтна рамка за устойчив град“. Беше създадена LC-FACIL, работна група на URBACT от шест града, която да осигури „местен изпитателен полигон“ на тази дейност на европейско ниво.

Като водещ партньор по инициативата, Лайпциг може да предложи значителни експертни познания: опитът, натрупан през последното десетилетие чрез обновяване на изостанали райони по интегриран начин, позволи на града да разработи общоградска „концепция за интегрирано градско развитие“ през 2009 г. Постигнати бяха значителни подобрения чрез определяне на междудисциплинарни цели и пространствени приоритети.

Днес градът привлича много млади хора, благодарение на подобрените условия на живот и динамичния пазар на труда. Но интегрираният процес трябва да продължи: приемствеността между стратегия и действие трябва да се гарантира ежедневно. Механизмите за оценка и системите за наблюдение осигуряват средносрочна и дългосрочна стабилност.

LC-FACIL – РАЗВИТИЕ НА ФИНАНСИРАНЕТО И ЕТАП НА РЕАЛИЗИРАНЕ (2009–2011 Г.)

Общ бюджет по проекта: 299 240 €

Принос на ЕФРР: 228 727 €

Обществено съфинансиране от други източници: 70 513 €

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ:

<http://urbact.eu/en/projects/disadvantaged-neighbourhoods/lcfacil/>

Центъра на Лайпциг

БАВАРИЯ: ИНТЕГРИРАНИ ДЕЙСТВИЯ ПОМАГАТ НА ПО-ИЗОСТАНАЛИ СТРУКТУРНО ОБЛАСТИ ДА ДОСТИГНАТ ПЪЛНИЯ СИ ПОТЕНЦИАЛ

БАВАРИЯ Е НАЙ-ГОЛЯМАТА ГЕРМАНСКА ФЕДЕРАЛНА ПРОВИНЦИЯ. КАТО РЕГИОН ТЯ Е НА ВТОРО МЯСТО ПО БРОЙ НА НАСЕЛЕНИЕ И ИМА БВП НАД СРЕДНИЯ ЗА ЕС.

„Особеното в регионалното финансиране на Бавария е неговата насоченост към структурно по-изостанали, преобладаващо селски райони в Източна Бавария: Горна Франкония, Горен Палатинат и Долна Бавария получават 60 % от финансирането по линия на ЕФРР,“ обяснява Мартин Зейл, баварски министър на икономическите въпроси.

В тези райони интегрираните мерки допринасят за намаляване на структурните слабости. Специално внимание се отделя на връзките между градовете и прилежащите селски области с цел да се създаде ефект на доминото между градските центрове. Взаимодействието между фактори от рода на природни и човешки ресурси, индустриални модели, иновации, развитие на градските райони и инфраструктура се влияе по начин, който да донесе ползи за всички регионални участници.

По-силният в структурно отношение район Мюнхен, който не попада в обхвата на тези мерки, получава финансиране за интегрирани действия посредством инициативи за международно сътрудничество.

Долните примери показват как интегрираният подход се прилага на практика в региона.

„НАСЛЕДСТВОТО КАТО ВЪЗМОЖНОСТ“ ЗА ИСТОРИЧЕСКИЯ ГРАДСКИ ОБЛИК НА РЕГЕНСБУРГ

Постигането на равновесие между всички негови различни функции е особено важно за опазването на стария град.

Центърът на град Регенсбург, който е част от Списъка на световното наследство на ЮНЕСКО, разполага с уникална архитектура: старинните сгради пазят следите от историята на града като централноевропейски търговски център още от времето на високото средновековие.

Днес старият град трябва да задоволява някои по-различни нужди: съоръженията за търговия на дребно, квартирите и развлеченията трябва да се приспособят към изискванията за мобилност и туризъм.

Проектът „Наследството като възможност“ (HerO) помага да се постигне точно това. Неговият ръководен принцип е, че историческите градски местности трябва да се разглеждат като живи организми, които могат да оцелеят единствено, ако всички техни функции се разглеждат интегрирано.

В Регенсбург се извършват дейности, които да гарантират, че търсенето на нова инфраструктура и подобрен обществен транспорт се задоволява, без да се унищожават историческите структури. Целта: тяхната привлекателност за жителите и туристите да бъде съхранена като същевременно се възстанови рентабилността за местните търговци на дребно. Натрупана беше добра практика по отношение на това как да се поеме това предизвикателство, като например „Концепция за търговия 2020“, стартирана с цел да помогне на търговците на дребно в стария град да устоят на конкуренцията на търговските центрове.

Градът работи за разработването на план за интегрирано управление на културното наследство.

МЮНХЕН И НЕГОВАТА ПРИЛЕЖАЩА ТЕРИТОРИЯ – ПОГЛЕД ОТВЪД ГРАДА

Столицата на Бавария е икономическият център на региона и нейното население непрекъснато се увеличава през последните десетилетия. Интегрираният подход може да помогне този растеж да стане устойчив.

Мюнхен е част от CityRegion.Net, мрежа, която помага на своите партньори да подобрят регионалното сътрудничество и по-специално да противодействат на разпространето на градовете. В Мюнхен са приложени редица мерки за подобряване на сътрудничеството между града и прилежащата му територия.

Като първа стъпка беше изготвено обобщение на добри практики в областта на рекламните дейности с цел да се стимулира извършването на съвместни регионални дейности и да се създаде регионална идентичност.

Създадена беше местна работна група, включваща основни участници: централния градски регион Мюнхен; общините от региона; регионалното дружество за обществен транспорт, MVV; университети; органи за регионално планиране; и Баварското държавно министерство на икономиката, инфраструктурата, транспорта и технологиите.

Тя определя проблемни области и предлага възможни решения. Областите, в които това тясно сътрудничество се оказва ефективно, включват планиране и поддръжка на регионални развлекателни пространства от рода на езера и ленти за колоездачи, и транспортни въпроси, като например предотвратяване на задръствания.

ПРОЕКТЪТ ЗА БИОЕНЕРГИЯ НА БАЙРЪОТ ИНТЕГРИРА АГРО-ЕКОЛОГИЧНА И ЕНЕРГИЙНА ЗАГРИЖЕНОСТ

Байръот беше избран за един от 25-те региона за биоенергиен модел в страната, които прилагат иновативни концепции за постигане на устойчив растеж в използването на биоенергия.

Защо Байръот? „Регион Байръот, 90 % от който са покрити със земеделска земя и гори, предоставя оптимални условия за използването на биоенергия,“ заявява регионалният мениджър Александер Поп. „Половината от нуждите на частните домакинства могат да бъдат задоволени чрез биоенергия, което на свой ред ще създаде нови работни места и ще генерира печалби от най-малко 50 милиона €.“

Посредством интегрирането на екологична загриженост, земеделско производство и енергийни нужди, бенефициентът предлага уникална възможност да превърне отношенията между град Байръот и селските области около него във взаимно ползотворни – биоенергията, генерирана на регионално ниво, може бързо да се прехвърли в града.

Как регионът се опитва да постигне значително увеличение? Проектите включват проучване на биоенергийни посеви, разработване на учебни материали, мерки за подобряване на енергийната ефективност на биоенергийните централи и дори изящно изкуство: проектът „енергия-в-изкуство“, представен на Дните на отворените врати 2009, има за цел да привлече участието на широката общественост.

ИНТЕГРАЦИЯ В ДЕЙСТВИЕ

Разглеждаме как регионалната политика, която по своя характер е съобразена с конкретното място, играе естествена роля във формирането на интегрирани политики. Следните три области се открояват като примери за начина, по който регионалната политика по естествен път се съгласува с други приоритетни области за действие на ЕС, като допълва тематичните стратегии с целеви дейности на място.

Иновации – изграждане на визия за стопанска дейност в регионите

Иновациите са ключът за постигане и запазване на конкурентоспособност на европейските предприятия. В това отношение между регионите все още съществуват съществени различия. Поради това почти 25 % от финансирането по политиката на сближаване за периода 2007—2013 г. е предназначено за иновации и научноизследователска и развойна дейност.

Но осигуряването на средства не е достатъчно: необходими са ефективни и специализирани решения, за да се гарантира, че иновациите ще се превърнат в печалби. Това е още по-важно във времена на криза, когато предприятията поставят под въпрос сумите, изразходвани за иновации, ако те не носят незабавни резултати.

Как най-ефективно може да бъде осигурена подкрепа за иновациите? Един от аспектите е отчитането на уникалната комбинация от наличните условия в даден регион; друг аспект е изграждането и използването на експертен потенциал. Ето защо дирекция „Иновации“ към Генерална дирекция „Предприятия и промишленост“ и Генерална дирекция „Регионална политика“ работят в тясно сътрудничество за създаването на иновации за регионите.

Разработват се допълнителни инструменти за изграждането на база от знания: новият Монитор на регионалните иновации (Regional Innovation Monitor), инструмент за анализ на регионалните политики и стратегии в областта на иновациите, ще допълни съществуващите инициативи като Сравнителния анализ на европейските иновации (European Innovation Scoreboard) и „Inno-Policy TrendChart“.

Европейската обсерватория за клъстерите (European Cluster Observatory) осигурява количествен анализ на бизнес клъстерите и съставянето на карта на клъстерните организации в Европа. Клъстерите са сред факторите, движещи иновациите в регионите. Усилията на Комисията да ги превърне в инкубатор за високи постижения се подкрепят с финансиране по програми за регионално развитие на проекти, включващи създаването и развитието на клъстери. Усъвършенстването на качеството на управление на клъстерите е предмет на

Европейската инициатива за отлично качество на клъстерите (European Cluster Excellence Initiative) посредством нови инструменти и схеми на обучение, които се предлагат на регионите и клъстерните организации.

Обменът на добри практики между регионите се поощрява чрез инициативи като независимата понастоящем мрежа на иновативните региони в Европа (Innovating Regions in Europe, IRE), която стартира в рамките на политиката на Комисията в областта на иновациите. Съществуват много други инициативи за създаване на мрежи, обхващащи аспекти както на регионалните политики, така и на тези в областта на иновациите. Мрежата RAPIDE, един от ускорените проекти по Инициативата на регионите за икономическа промяна (Regions for Economic Change), цели да предостави на публичния сектор по-добри инструменти за въвеждане на иновации на пазара.

Докато политиката в областта на иновациите спомага за развитието на нови концепции, регионалната политика осигурява основната част от финансирането, за да могат тези концепции да се превърнат в реалност в цяла Европа. Иновациите в сферата на услугите и творческия сектор са два примера за такива важни нови сфери.

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ:

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/index_bg.htm

Като поставя акцент върху формирането на интегрирани политики и приноса, който може да даде регионалната политика, „Обща база“ разглежда ролята на интегрирания подход, когато става въпрос за морската политика, изменението на климата и иновациите.

Морската политика – морското измерение на съображения с конкретното място подход

За разлика от политиката в областта на иновациите и нейните хоризонтални цели, морската политика на ЕС се основава на интегрирания подход. Новата интегрирана политика, която стартира през 2006 г., беше с регионална насоченост, за да разгледа всички особености на тези региони по най-ефективен начин.

С 22 държави-членки, разположени в крайбрежни райони, и брегова линия, чиято дължина надвишава седем пъти дължината на тази на Съединените щати, морските региони формират значителна част от територията на ЕС. Понастоящем те осигуряват почти половината от БВП и населението на ЕС. Съответно списъкът на икономическите и курортно-развлекателни дейности, свързани с морето, е дълъг: освен рибарството, морския транспорт и корабостроенето, той включва производство на енергия, изследователска дейност, туризъм, аквакултури и много други.

„Териториалното сближаване има както континентално, така и морско измерение“, обобщава Еди Хартог, ръководител на отдела на Генерална дирекция „Морско дело и рибарство“, отговорен за Атлантическия океан, най-отдалечените региони и Арктика. Той обяснява как двете политики естествено се допълват взаимно: различните цели, поставени за морската политика, се доразвиват с целеви инвестиции в крайбрежните райони с помощта на средствата за регионално развитие.

Целите, определени в Синята книга в областта на интегрираната морска политика, представена от Комисията през 2007 г., обхващат устойчива експлоатация на моретата чрез подобряване на базата от знания, подобряване на качеството на живот в крайбрежните райони, международно лидерство на ЕС и повишаване на информираността за ЕС в областта на морското дело.

Тъй като бреговете линии пресичат много национални граници, повечето регионални инвестиции, свързани с морската политика, изискват трансгранично и транснационално финансиране като това, което се предоставя по програмите INTERREG, които разглеждат въпроси като замърсяване на морето и развитие на морското сътрудничество.

Финансиране по програми за регионално развитие се предоставя и за мореплавателски изследвания, обучение на работниците от морския сектор и опазване на природното и културното наследство.

Стратегията на ЕС за региона на Балтийско море е един от примерите за съвместни усилия в областта на морската и регионалната политика за

постигане на интегрирани действия, облагодетелстващи целия макро-регион с оглед на икономическия просперитет, околната среда, достъпността и сигурността.

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ:

<http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/>

Изменението на климата – локално действие срещу глобалното затопляне

Понастоящем нито една инициатива за регионално развитие не може да бъде предприета, без да бъде проверена по отношение на изискванията за устойчивост на климата. Новооткритата през февруари тази година Генерална дирекция „Действия по климата“ на Комисията бе създадена, за да активизира борбата срещу глобалното затопляне и да гарантира, че амбициозната цел за 20-процентно намаляване на емисиите на въглероден диоксид до 2020 г. ще бъде постигната. В съответствие с тази стъпка към по-голяма устойчивост, делът от финансирането по програми за регионално развитие, предназначен за проекти, благоприятни за околната среда, е по-голям от всякога.

Много от предизвикателствата в борбата с изменението на климата могат да бъдат преодоляни единствено на местно равнище. Например когато средства за регионално развитие се инвестират в мащабна инфраструктура като пътища и пътни мрежи за обществен транспорт, трябва да се отчетат съображенията, свързани с климата. Също така смекчаването на изменението на климата ще приеме различни форми в зависимост от конкретната ситуация в даден район: като резултат могат да бъдат финансирани изследвания за чисти технологии, да бъдат направени инвестиции за предотвратяване на наводнения и опустиняване или предприятията да бъдат стимулирани, за да ограничават замърсяването.

Мерките за намаляване на емисиите на парникови газове са от полза за всеки един от нас, а в същото време инвестициите в екологична икономика се превръщат в ползи за регионите на местно равнище чрез създаване на работни места и подобряване на конкурентоспособността на местните предприятия.

Чрез разнообразното естество на тези инвестиции, действието на регионално равнище допринася за целта, която ГД „Действия по климата“ си поставя: адаптиране на целия спектър от политики на ЕС за „устойчивост на климатичните влияния“, като се започне от политиката в областта на земеделието и развитието на селските райони и се стигне до здравеопазването, водите, промишлеността и научноизследователската политика.

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ:

http://ec.europa.eu/climateaction/index_bg.htm

РАЗВИТИЕ НА ГРАДСКИТЕ

РАЙОНИ И ИНТЕГРИРАНА ПОЛИТИКА

Интегрираното развитие на градските райони е в центъра на европейската политика на сближаване и цел, която се подкрепя във всички нейни програми. Градовете и регионите в Европейския съюз използват интегрираното създаване на политики за подпомагане на устойчиво, всеобхватно и иновативно развитие на градските райони. Това общо „градско законодателство“ е особено важно за успеха на настоящата политика и се оформя като една от основните цели на политиката след 2013 г.

Защо градовете са от значение

Градовете са двигателите на регионалния растеж и ключа към увеличаване на конкурентоспособността на ЕС в световен мащаб. Малките и големите градове трябва да привличат както жители, така и стопански предприятия, а нуждата от поддържане на градските пространства, желани за живеене и работа, е истинско предизвикателство за местните власти. Нужно е да се намерят решения на проблемите, с които те се сблъскват, за да се позволи на градовете да използват в максимална степен възможностите, които се разкриват.

Развитието на градските райони трябва да се подкрепя на всички нива и въпреки че ЕС няма пряко участие в политиките за градските райони, прилагани от държавите-членки, се признава, че неговите политики, по-специално онези, свързани със сближаването, оказват пряко въздействие. Това трябва да се взема под внимание.

Поглед назад: подкрепа на регионалната политика за интегрираното развитие на градските райони

През последните две десетилетия се наблюдава бум от инициативи на ЕС, стартирани в подкрепа на развитието на градските райони. Началото беше поставено с пилотните проекти за градските райони (1989–1999 г.), които бяха насочени към икономическо развитие, екологична дейност, свързана с икономически цели, съживяване на исторически центрове и използване на технологичните предимства на градовете. В две фази бяха подкрепени 59 проекта в 14 държави-членки.

Какви са целите

Всички тези дейности на европейско ниво са насочени към следните основни политически цели:

- укрепване на икономическия просперитет и заетостта в малките и големите градове;
- насърчаване на равенство, социално включване и възстановяване в градските райони;
- опазване и подобряване на околната среда в градските райони с цел постигане на местна и глобална устойчивост;
- допринасяне за доброто управление и предоставяне на пълномощия на местните власти.

Инициативата на Общността URBAN (1994–2006 г.) използва като основа опита, придобит от пилотните проекти в 200 града в Европа. През двата програмни периода, URBAN предложи 1,6 милиарда € под формата на помощ по линия на Общността. Главната насока на URBAN (2007–2013 г.) завари основното наследство на Инициативата на Общността URBAN, включено в националните и регионалните оперативни програми (ОП) като цели за сближаване и регионална конкурентоспособност и заетост.

Тази важна стъпка позволи интегрирането на различни секторни и тематични политики в градове в Европа. За първи път всички европейски градове се превърнаха в потенциални бенефициенти на Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР).

Програмата „Мрежа за развитие на градските райони“ URBACT (2002–2013 г.) осигури допълнителна подкрепа за обмена на ноу-хау и опит между градовете и експертите по градски райони в цяла Европа.

От 2003 г. насам Одитът на градските райони осигурява солидна доказателствена основа за оценка на състоянието на европейските градове и в момента предлага сравнителни данни за 321 града в ЕС. През 2010 г. това беше допълнено от публикуването на Атлас на градските райони, който предлага подробни цифрови карти за над 300 области на Одит на градските райони, основани на сателитни снимки.

Но дали всичко това функционира?

„Лайпцигската харта за устойчиви европейски градове“ (2007 г.) препоръчва по-широкото използване на политически подходи за интегрирано развитие на градските райони и обръщане на специално внимание на изостаналите квартали. Главната насока на URBAN като двигател на тези цели оказва положително въздействие.

Като има предвид, че тази промяна на практика беше предприета в средата на периода на най-значимото разширяване на ЕС, както и, че много от държавите не са имали опит с подобни инициативи, това е едно значително постижение. Половината от ОП (Оперативните програми) имат силна градска насоченост и около 10 милиарда € от ЕФРР са предназначени за инвестиции в градските райони.

Главната насока обаче има и своите ограничения. През идните години ще бъде важно да се използва пълния потенциал на програмите за политика на сближаване и да се разгледат основните варианти за допълнително подобрение:

- градските заинтересовани лица следва да вземат по-голямо участие в проектирането и разработването на програми, а местните власти трябва да положат повече усилия, за да ги приведат в действие;
- макар че интегрираният подход е изискващ, при сложни ситуации той често пъти дава по-добри резултати. Това трябва да се вземе под внимание;
- вниманието трябва да бъде насочено към подобряване на градовете. Това често пъти означава по-скоро иновативно, а не консервативно поведение. Съществуват много възможности тъй като Инициативата на Общността за градските райони предоставя много примери за иновации;
- обменът на опит е основен фактор за успех. Това може да се постигне чрез насърчаване на работата в мрежа между градове с повече и с малко опит.

Интеграция, нова динамика

Все още има какво да се направи, за да се гарантира, че политиките за развитие на градските райони работят за интегриране на набор от цели и тенденции и не са насочени в един сектор.

Обещаваща инициатива в това отношение беше стартирана през 2008 г. в Марсилия, където държавите-членки постигнаха съгласие за създаване на обща Европейска референтна рамка за устойчиви градове с цел насърчаване на прилагането на Лайпцигската харта на местно ниво. В момента тази рамка се разработва на основата на широко участие, включващо градове, държавите-членки, Европейската комисия и експерти по градските райони. На доброволна основа тя ще предложи на градовете практически инструмент за помощ при прилагането на интегриран подход за разработването на стратегии и проекти, и за балансиране на различни нужди и интереси.

В бъдеще ще има нужда от твърд политически ангажимент, за да продължи по-нататъшното прилагане на европейското „законодателство за градските райони“ като неделима част от териториалното сближаване. Всъщност градовете са особено важни за една здравословна и просперираща Европа. Те са местата, където са съсредоточени много предизвикателства, настоящи и бъдещи – и представляват основни местоположения за превръщането на европейските икономики в по-силни, по-екологични и социално ангажирани. Това прави укрепването на политиките за градските райони в Европейския съюз един от основните политически приоритети на Комисията.

ПОДКРЕПА НА ОБЩНОСТТА ЗА РАЗВИТИЕ НА ГРАДСКИТЕ РАЙОНИ

С Комисия в обновен състав, политическите цели стартираха повторно. Също така вече се работи по стратегии за следващия програмен период след 2013 г. Затова февруари беше идеалното време за провеждане на конференция за надграждане на съществуващата подкрепа на Общността за развитието на градските райони. „Панорама“ прави преглед на дискутираните въпроси.

Градове, които имат полза от политиката на сближаване

Градове: 70 % от населението на ЕС живее в градове, въпреки че все още няма специфична политика на ЕС за развитие на градските райони.

За да разгледат резултатите от европейската политика на сближаване върху нашите малки и големи градове около 120 души, представители на широк набор от организации, се събраха, за да изслушат лекторите и да предложат свои собствени идеи от трибуната на семинара „Надграждане на 20-годишната подкрепа на Общността за развитие на градските райони“ в Брюксел на 4 февруари.

Конференцията беше разделена на три сесии: разглеждане на приноса на ЕС за развитието на градските райони, разсъждения върху бъдещето и закриване на събитието с група политици на високо равнище в чест на 20-годишната подкрепа за развитие на градските райони.

Приносът до момента

От своето начало през 1989 г. политиката на сближаване на ЕС разглежда въпроси, свързани с несъответствията в градовете и изостаналите квартали. Те се дължат предимно на това, че различията в благосъстоянието и растежа в даден град понякога са по-големи от различията между най-малко развитите и най-развитите региони в Европа. Тези различия представляват пречки за растежа и опитите за тяхното намаляване бяха отправната точка за първото действие на нивото на цялата Общност. Лекторите на първата сесия разгледаха приноса на програмите URBAN за развитието.

„Градовете трябва да бъдат активни партньори в подготовката на периода 2014–2020 г. и ние призоваваме държавите-членки да подкрепят силна насоченост към развитието на градовете в следващия набор от регламенти за политика на сближаване.“

Рудолф НИСЛЕР

Директор за координация на политиката, Генерална дирекция „Регионална политика“, Европейска комисия

Важни моменти – по верния път!

Въпреки малкия си бюджет (0,4 % от бюджета за политика на сближаване за 2000–2006 г.), инициативата URBAN на Общността беше особено популярна и оценена подобаващо в целия ЕС. 180-те индивидуално разработени програми спомогнаха за изпитването на нови подходи в развитието на градските райони и дадоха важен принос за обновяване на политиката на сближаване.

През програмния период 2007–2013 г. насочеността към развитие на градските райони се разшири. Подходът вече не е експериментален, а беше въведен като основен за програмите за политика на сближаване. Макар че още е твърде рано за конкретни заключения, е ясно, че увеличението на финансирането от 0,4 % на 3 % от общия фонд е спомогнало за стимулиране на развитието на градските райони. Въпреки това съществуват и известни недостатъци, най-вече загубата на новаторския характер на градската насоченост след превръщането му в общоприет.

„Интегрираният подход постигна значителен консенсус и е широко възприет в градските програми във всички региони на Испания. Той върви ръка за ръка с програмирането на политиката на сближаване.“

Беатриз Коредо Сиера

испански министър на жилищното строителство

Какво крие бъдещето?

Съществуват предизвикателства в перспектива, основно свързани с икономическата и социалната поляризация.

Демократичните промени представляват огромни предизвикателства, особено когато някои области се характеризират с приток на хора във все по-пренаселени и гъсто населени области, докато други са изправени пред икономически упадък и застаряващо население, тъй като младите хора и квалифицираните работници ги напускат. Градовете осигуряват идеална среда за експерименталните подходи, насочени към „обикновените хора“, като действат като благоприятна почва за иновативни решения.

„Всички нива са включени – но се нуждаем от местни администрации с добро качество, трябва да инвестираме в персонал. В бъдеще всички нива на управление ще трябва да бъдат мобилизирани.“

ДАНУТА ХЮБНЕР

Член на ЕП, председател на Комитета REGI на Европейския парламент, бивш комисар по регионалната политика

НАЙ-ОТДАЛЕЧЕНИТЕ РЕГИОНИ – ИНТЕГРИРАН ПОДХОД

Най-отдалечените региони (НОР) са уникални характеристики на Европейския съюз (ЕС) поради своята изолираност и произтичащите от това условия, които оказват въздействие върху тяхното развитие и функциониране. Този специален статут се признава в официални документи и е довел до прилагането от страна на ЕС на широкообхватна и интегрирана стратегия, специално адаптирана за техните условия.

Географски отдалечени и притежаващи свои собствени икономически ситуации, деветте НОР на ЕС – Канарските острови, Азорските острови, Мадейра, Мартиника, Гваделупа, Френска Гвиана и Реюнион, както и Сен Мартен и Сен Бартеlemi – са отделени, но въпреки това пълноправни участници в своите политики.

Тяхната „отдалеченост“, концепция, въведена с Договора от Амстердам (1997 г.) и включена в Договора от Лисабон, предполага няколко ограничения, включващи отдалеченост, островно положение, малка площ, неблагоприятни природни условия и климат, както и икономическа зависимост от малко на брой продукти. Поради това адаптирането на цялата структура на политиките на Общността към ежедневните реалности в тези региони се приема за необходимо.

През 2004 г. ЕС стартира наистина широкообхватна и интегрирана европейска стратегия за НОР. Всеобхватният подход на стратегията е насочен основно към облекчаване на техните физически ограничения, засилване на тяхната конкурентоспособност и интегрирането им към местния регион.

ЕС действа по тези три приоритета чрез комбинираното прилагане на специфични мерки в различни политики: политика на сближаване, данъчна и селскостопанска политика, както и политики за рибарството, конкуренцията, транспорта, изследователска и екологична политика. Вниманието, което бе обърнато на хоризонталното измерение на въздействието на европейските политики спрямо НОР, се превърна в обект на постоянен интерес.

Специална субсидия по линия на ЕФРР (Европейския фонд за регионално развитие) има за цел подобряване на достъпността до тези региони, по-специално в областта на транспорта.

По-високата конкурентоспособност в НОР произтича от увеличаване на иновациите и засилване дела на информационното общество, както и от осигуряване на тяхното активно участие в Стратегията от Лисабон.

Засилването на тяхната регионална интеграция в местната среда отчасти се подкрепя от различни програми за „териториално сътрудничество“ съвместно финансирани от ЕФРР.

В опита си да подобри съгласуваността и координацията на действията, Европейската комисия реши да създаде отдел, който да се занимава с тези въпроси в рамките на нейната генерална дирекция за регионална политика. Беше създадена и междуведомствена група за НОР. Специално партньорство предлага на НОР и на техните държави-членки възможността да изготвят меморандуми, които да се изпращат до Комисията. Партньорствата включват също технически и политически работни конференции.

Присъствието на регионалния комисар по регионална политика на годишното заседание на Конференцията на президентите на най-отдалечените региони, както и организирането на голям форум за отдалечена Европа на всеки две години в Брюксел, с начало май 2010 г., предоставят ясни доказателства за това усилие.

Методът на интегрирания подход вероятно е пътят, който Комисията трябва да следва по отношение на НОР. Без него взаимоотношението между териториална свързаност и конкурентоспособност може да бъде поставено в опасност. Интегрираният подход предлага възможност за поставяне на териториални условия върху секторни политики. Той обединява различни действащи лица и нива на вземане на решение, както и секторите на дейност. В крайна сметка той гарантира, че териториалните и уникалните местни условия са взети под внимание на всеки етап от европейско действие.

Политиката на сближаване: в центъра на стратегия „Европа 2020“

На 3 март Европейската комисия стартира стратегия „Европа 2020“, за да подготви икономиката на ЕС за предстоящото десетилетие. В центъра на стратегия „Европа 2020“ остават икономическото, социалното и териториалното сближаване, за да се гарантира, че цялата енергия и всички възможности са мобилизирани и съсредоточени върху прилагането на приоритетите на стратегията. Стратегия „Европа 2020“ подчертава ролята на политиката на сближаване като ключов способ за постигане на разумен, устойчив и всеобхватен растеж в държавите-членки и регионите.

Стратегията почива върху три обвързани и взаимно укрепващи се приоритетни области: разумен растеж за развитие на икономика, основаваща се на знания и иновации; устойчив растеж за насърчаване на нисковъглеродна, използваща ефективно ресурсите и конкурентоспособна икономика; и всеобхватен растеж за насърчаване на икономика с високо ниво на заетост, която да поражда социално и териториално сближаване.

Напредъкът по тези три цели ще се измерва спрямо пет представителни водещи цели на ниво ЕС, които държавите-членки ще бъдат приканени да преобразуват в национални цели, съответстващи на отправните им позиции:

- заетост за 75 % от населението на възраст от 20 до 64 години;
- инвестиции в научноизследователска и развойна дейност (НИРД) в размер на 3 % от БВП на ЕС;
- постигане на целите „20/20/20“ по отношение на климата/енергията;
- дял под 10% за преждевременно напусналите училище; дял най-малко 40 % за младото поколение с диплома или образователна степен;
- намаление на броя на застрашените от бедност с 20 млн. души.

Като един от най-големите източници на финансиране на ЕС за държавите-членки – и най-големият източник, предназначен за инвестиции и развитие – политиката на сближаване ще даде важен принос за осъществяването на стратегия „Европа 2020“. Със своите три фонда, Европейския фонд за регионално развитие (European Regional Development Fund, ERDF), Европейския социален фонд (European Social Fund, ESF) и Кохезионния фонд (Cohesion Fund), политиката на сближаване възлиза на почти 350 млрд. €. Основната част от тези ресурси – около 230 млрд. € – в голяма степен вече са насочени към инвестиции в ключовите области на програмата „Европа 2020“ за подобряване на постиженията в областта на иновациите и за създаване на конкурентоспособна, свързана и по-екологична икономика.

След приемането на стратегията през месец март, Комисията публикува своя първи стратегически доклад за политиката на сближаване, който прави равносметка на изпълнението на програмите на този етап, бележещ средата на периода на

финансиране 2007—2013 г. Въпреки световната икономическа криза, докладът показва силна ангажираност към изпълнението на програмите. Средно за целия Европейски съюз вече са избрани 27 % от проектите на стойност 93 млрд. €.

Докладът представя също така ясна картина на типовете проекти, които биват избирани. Напредъкът в ключови сектори като иновации и научноизследователска и развойна дейност като цяло е положителен. Повече от една трета от общия бюджет вече е разпределен по проекти в области като насърчаване на изследванията и иновациите в малки и средни предприятия, чист градски транспорт, образование и здравна инфраструктура. Докладът обаче заключава също и че трябва да бъде направено повече за ускоряване на изпълнението на проекти в железопътния сектор, секторите на енергетиката и околната среда, и за изграждането на покритие с високоскоростен интернет и цифрова икономика.

Привеждането в действие на стратегия „Европа 2020“ поставя редица нови предизвикателства пред политиката на сближаване. Въз основа на направените поуки от Лисабонската стратегия за растеж и работни места, политиката може да допринесе за успеха на „Европа 2020“ като работи по посока на икономическото, социалното и териториалното сближаване – цел, заложена едновременно в стратегията „Европа 2020“ и Договора от Лисабон (действащ в момента). Тя може също така да засили ангажиментите, като привлече местни и регионални заинтересовани страни и като предложи осезаеми резултати на място, близки до европейските граждани.

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ:

Научете повече „Европа 2020“: Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж

http://ec.europa.eu/eu2020/index_en.htm

Равенство между половете — въпрос за регионите

Равнопоставеност на половете в структурните фондове

На своето десето заседание на 19 март, Групата на високо равнище по равнопоставеността на половете в структурните фондове демонстрира неизменния си ангажимент за съвместни действия

между различните структурни фондове за по-осезаема равнопоставеност между мъже и жени, както в политиката, така и в практиката.

„Мерките за равенство между половете не трябва да бъдат „политики за добрите шансове за успех“, подчертава Даниела Банкиер от Генерална дирекция „Трудова заетост и социални въпроси“ на Европейската комисия – това е още по-уместно предвид икономическата криза. Новосформираната Европейска комисия и проектът за стратегия „Европа 2020“ създават нови възможности за допълнителна работа.

В хода на заседанието председателят Микел Ландабасо, ръководител на отдела за тематична координация и иновации на ГД „Регионална политика“, призова държавите-членки да поощряват допълнително равнопоставеността на половете, когато разпределят неусвоеното финансиране по регионални програми за текущия период 2007—2013 г. Наред с други теми като оценяването и новата европейска стратегия за равнопоставеност на половете, на заседанието бяха представени също и редица примери за добри практики от държавите-членки, един от които е шведският проект финалист по RegioStars 2010 за предоставяне на микрофинансиране на жени предприемачи.

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ:

RegioStars

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/interregional/ecochange/doc/regiostars2010_brochure.pdf

Солидарност пред лицето на бедствието

За много хора в ЕС февруари беше суров месец. Остров Мадейра бе разтърсен от внезапни наводнения и земни свлачища, които отнеха живота на 45 души, а 600 останаха без дом – докато във Франция 52 души бяха убити, когато ураганът „Ксинтия“ се разрази с пълна сила по атлантическото крайбрежие и остави милиони домове без електричество.

Фондът „Солидарност“ на Европейския съюз (European Union Solidarity Fund, EUSF) бе учреден през 2002 г., за да оказва помощ, когато държавите от ЕС са засегнати от големи природни бедствия. Комисарят по регионалната политика Йоханес Хан посети и двата района непосредствено след бедствието, за да прецени как фондът би могъл да отговори най-добре на техните нужди.

Португалските власти подадоха на 20 април заявление за отпускане на помощ от фонда, което в момента се оценява от Комисията. Началото на май бе крайният срок за подаване на заявление и от страна на Франция. Ако се установи, че определените от регламента за фонда за солидарност условия са изпълнени, Комисията ще поиска от Европейския парламент и държавите-членки на ЕС да осигурят необходимите средства за отпускане на помощта. Безвъзмездните средства от фонда за солидарност не са включени в обичайния бюджет на ЕС, така че те действително представляват акт на солидарност от страна на държавите-членки.

Безвъзмездно отпуснатите средства могат да се използват за финансиране на най-спешните извънредни операции, провеждани от органите на местната власт: например за възстановяване на жизненоважна инфраструктура, разходи за спасителни операции или осигуряване на временен подслон за жертвите и разчистване на земята и разрушените селища. Въпреки че помощта от EUSF може да бъде изплатена едва няколко месеца след бедствието, тя може да се използва със задна дата от самото начало. Във всички случаи не се покриват щети върху частна собственост или обезщетения за загуба на доход.

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ:

Фонд „Солидарност“ на Европейския съюз

http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/solidar/solid_bg.htm

http://europa.eu/legislation_summaries/regional_policy/provisions_and_instruments/g24217_en.htm

Финансово приключване на подпомагането по структурните фондове за периода 2000—2006 г.

Крайният срок за подаване на документи за финансово приключване на подпомагането за периода 2000—2006 г. е петнадесет месеца след крайната дата за участие.

Държавите-членки трябва да внесат всички необходими документи в Комисията до тази дата.

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ:

http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2006/closure/index_en.htm

Във всеки свой брой „Панорама“ разкрива как протичат два проекта от гледната точка на хората, които ги ръководят. Ние показваме върховете и спадовете в управлението на проекти, финансирани по линия на ЕФРР: чрез идентифициране на проблемите и споделяне на решенията.

ПРОЕКТ

1

ПОП-АКАДЕМИЯТА ОТВЪТРЕ

Манхайм е дом не само на Музикпарк с площ от 2 000 m², но и на единствения германски университет, който предлага курсове по модерна музика – Университета по популярна музика и музикален бизнес, т.н. Поп-академия. В това издание „Панорама“ е на посещение в Поп-академията, проект, сроден на Музикпарк, нашата обичайна дестинация.

Тазгодишните постижения отговарят на очакванията на всички

В Поп-академията миналогодишните планове вече дават резултат чрез разработената нова магистърска програма по поп-музика и музикален бизнес. Към първоначалната сграда бяха добавени още два етажа, разполагащи с ново оборудване за изнасяне на лекции, със зали за репетиции и звукозаписни студия. Персоналът и студентите са с приповдигнат дух и освен това сега има нови възможности за работа с музиканти от други държави.

Изграждане на международната репутация на академията

Истински върхов момент е Международният летен лагер, който се проведе миналата година. В началото на август за една седмица 80 студенти се събраха заедно, за да обединят талант и култура в богата смесица от музикални стилове. Много то тях бяха от други европейски музикални колежи, а някои от още по-далеч, включително от САЩ и Китай.

Това е страхотно допълнение към международните контакти, които академията вече започна да развива. Създадена беше нова група с музиканти от Дъблин и всички са развълнувани от възможността за допълнителни постижения.

Подобни възможности могат да поставят академията на ново равнище, но директорът Удо Дамен е по-сдържан. „По-добра координация от високите етажи в Брюксел, може да позволи на други европейски и международни събития да просперират,” заявява той. Европейската среща под формата на Лагер за европейски групи и бизнес беше наистина ценен шанс за музикалните професионалисти да се срещнат и да създадат нови контакти, но подобни случаи са рядкост и малко на брой.

Личният контакт е много важен при управлението на проекти, финансирани по линия на ЕС

ЕФРР и останалото финансиране по линия на ЕС е утвърдено и осигурява значителна сигурност за проекта, но може да се направи още нещо. Удо Дамен е пълен с идеи, но процедурите за кандидатстване за отключване на различни видове финансиране са трудни за разгадаване, освен ако не работиш директно с длъжностни лица, които могат да те преведат през лабиринта на подаване на заявления.

След приключване на финансирането на мрежата MuZone Европа през 2007 г., Националната служба за обучение през целия живот в Бон (Bundesinstitut für Berufsbildung) по линия на програма „Леонардо“ вече не отговаряше за заявленията за проекти, свързани с академията. Така личният контакт беше прекъснат и ръководителите на проекти трябваше да контактуват директно с Изпълнителната агенция за обучение през целия живот в Брюксел.

Подкрепата за академията на регионално и местно ниво в Германия е силна, затова понякога, когато не всички проекти се одобряват, това може да подейства обезкуражаващо. Трудоемките усилия по подаване на заявления често пъти имат за резултат отхвърляне на проекти, тъй като те не отговарят точно на изискванията на програмите на ЕС.

На по-рутинно ниво, ежедневно управление с цел спазване на изискванията на ЕС е добре установено и протича гладко.

Факти и цифри

Принос на ЕФРР: 2,6 милиона €
Национално съфинансиране: 776 000 €

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ:

<http://www.popakademie.de/>

Обединявайки усилията на академичния свят, частния сектор и Националната здравна служба, ЦНЗ работи върху прилагането на нанотехнологията за откриване на заболявания и назначаване на подходящи лечения.

Значителен напредък в изграждането на бизнеса

Бизнесът в центъра за нано-здраве набира скорост с непрекъснатото увеличаване на оборудването и персонала в Суонзи. Екипът, който в момента е в очакване на своите целево изградени помещения в Университета в Суонзи, които трябва да бъдат завършени през 2011 г., продължава смело своята работа на временни работни места в околностите на университета.

Сега, през втората година от своя петгодишен план, ЦНЗ е на прав път по отношение на своя бизнес акцент и набор от проекти. След подобряване на нивото на оборудване, персоналът на ЦНТ е зает с привличане на много различни дружества и изследователски институти при процеса на разработване на своята база от клиенти. Няколко биометрични центъра вече работят с ЦНЗ за разработването и изпитването на нови продукти и процеси. Други са местни дружества, някои от които са се преместили отново в Суонзи, за да се възползват от услугите, предлагани от ЦНЗ, а освен това сега клиенти търсят центъра чрез установяване на контакт с Международен бизнес Уелс (International Business Wales).

Превръщане на финансирането по линия на ЕС в работещ процес

Финансирането по линия на ЕФРР е особено важно за жизнеността на центъра и директорът Тим Клейпол не се колебае да признае, че неговата бъдеща рентабилност и репутация също ще е свързана с участието на ЕС. Така че е най-добре неприятните първи впечатления от европейската бюрокрация да се приемат за необходима трудност по пътя към по-значим напредък. Ежедневните задачи, свързани със събиране на стопанска информация от клиентите, могат да бъдат обезсърчаващи и бавни; истинско бреме за един научен екип със силно желание за напредък в новите разработки.

Всички клиенти трябва да предоставят набор от информация, включваща оборот, брой служители и най-важното: степента на държавно финансиране, което те получават, преди да могат да бъдат официално вписани като проект на ЦНТ. Данните рядко се предоставят от едно лице; съществуват различия в

начина, по който компаниите регистрират данните както и лицата, които отговарят за тях. Така се получава очевидно несъответствие между нужната информация; ако се приеме, че клиентът води политика на равни възможности, как тогава могат да изискват данни за пола и възрастта на неговите служители!

Нови хоризонти чрез мрежи на ЕС

В по-далечна перспектива обаче бъдещите стопански данни за нови проекти, оборот и доходност са полезна реклама за центъра и ще спомогнат за неговата конкурентоспособност при осигуряването на работа. Освен това проектните заседания веднъж на три месеца със Службата за европейско финансиране на Уелс, която съпоставя информацията за Европейската комисия, поддържат правилно отчетността и осигуряват редовния приток на средства. „Когато отчетната структура е на мястото си, не е толкова тежко и вдъхва увереност да знаеш, че СЕФУ е доволна от проектите и процедурите,“ заявява Клейпол.

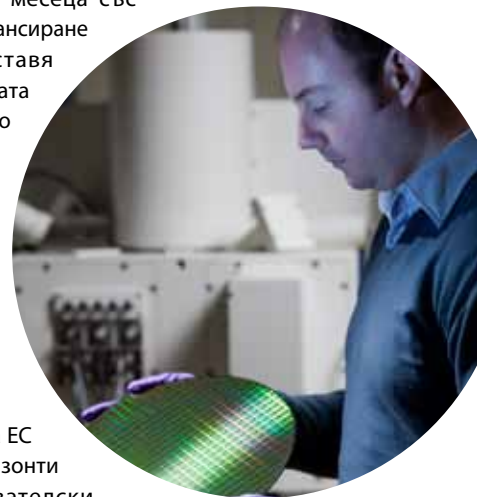
Финансирането по линия на ЕС също така открива нови хоризонти за съвместни изследователски проекти по Европейската рамкова програма. Конференциите, организирани от ЕС, и мрежата CORDIS са начин да се узнае кой от твоите конкуренти, какво и къде прави. Никой бизнес не се поднася на тепсия, но полагането на усилия за работа днес чрез свързване в мрежа с учени в други държави-членки е разковничето към осигуряване на проекти в утрешния ден и на непрекъснат, пряк контакт с равнопоставени партньори в цяла Европа. Клейпол е оптимист за техните европейски перспективи: „При наличието на оборудване и експертни познания, ние активно търсим потенциални партньори за изследвания в други държави.“

Факти и цифри

Малко над 21 млн. € ще бъдат инвестирани в Центъра за нано-здраве по цел „Сближаване“. Финансирането започна през 2009 г. и ще продължи пет години.

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ:

<http://www.swan.ac.uk/nanohealth/>

СПОДЕЛЕНИ ИДЕИ, СПОДЕЛЕНИ РЕЗУЛТАТИ

Съобщаване Обявяване на победителите на RegioStars

Победителите на RegioStars 2010 за най-иновативни европейски регионални проекти бяха обявени: шестте печеливши проекта са от Белгия, Швеция, Литва (две награди), Германия и Франция. Те бяха обявени в присъствието на Йоханес Хан, европейски комисар по регионална политика, на церемония по награждаване в Брюксел, проведена на 20 май 2010 г.

Тази година бяха предложени шест награди: две награди „CityStar“, три награди по теми, свързани с ИКТ, и една награда за информация и комуникация. Печелившите проекти включват преобразуването на бивша площадка на мина в център за бизнес иновации в Генк, Белгия; институт за микрофинансиране за жени мигранти в Швеция; проект за подобряване на уменията по компютърна грамотност в Литва; разработване на нов апарат за телемониторинг за извънболнично лечение на пациенти в Бранденбург, Германия; увеличаване на високоскоростното широколентово покритие в Оверн, Франция; и официален уебсайт на структурната подкрепа по линия на ЕС в Литва.

Победителите получиха кристални трофеи, изобразяващи звезда, както и видеоклип на проекта. Информация за всички 24 финалисти, за критериите за участие и за членовете на журито може да се намери на: http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/interregional/ecochange/regiostars_en.cfm. Категориите на наградите за 2011 г. бяха обявени през 2010 г., като крайната дата за подаване на заявления за участие е 16 юли 2010 г.

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ КЛИПОВЕТЕ СА НАЛИЧНИ ТУК:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/video/regiostars2010/genk_fr.wmv

Високоскоростно широколентово покритие в Оверн, Франция

C-Mine център, Генк, Белгия

Нов бизнес модел за амбулаторно наблюдение на пациенти, Бранденбург, Германия

Основни компютърни познания за литовски електронен гражданин, Литва

Институт за микрофинансиране, Източна Средна Швеция

ГОДИШНА КОНФЕРЕНЦИЯ НА URBACT 30 ноември — 1 декември 2010 г. в Лиеж (Белгия)

Годишната конференция събира основните участници от 300 града и партньори на URBACT: избрани представители, практикуващи специалисти, членове на гражданското общество, експерти, представители на държавите-членки и на Комисията на ЕС, както и лица, които искат диалогични и конкретни обсъждания по особено важни предизвикателства за градските райони.

Тази година URBACT ще представи и дискутира резултатите от „Реакции на градовете спрямо кризата“.

Работните срещи ще са насочени към:

8th European Week of Regions and Cities
Brussels
4 - 7 October 2010

„Европа 2020“: конкурентоспособност, сътрудничество и сближаване на всички региони

Организирана ежегодно от 2003 г. насам, 8-та Европейска седмица на регионите и градовете – ДНИ НА ОТВОРЕНИТЕ ВРАТИ, тази година ще се проведе от 4 до 7 октомври 2010 г. Това основно събитие, което се организира съвместно от Генерална дирекция „Регионална политика“ (ГД REGIO) на Европейската комисия и от Комитет на регионите (CoR), ще включва над 100 конференции и семинари в Брюксел.

ДНИТЕ НА ОТВОРЕНИТЕ ВРАТИ обаче не е събитие, което се провежда само в Брюксел: партньорите ще организират 260 местни събития на територията на цяла Европа. Очаква се участие да вземат общо над 6 000 души, включително представители на местни, регионални и национални органи, както и длъжностни лица от ЕС, учени и меди.

Конкурентоспособност, сътрудничество и сближаване

В унисон със стратегията на ЕС за нова „Европа 2020“ и дискусиите за бъдещето на политиката на сближаване на ЕС след 2013 г. тазгодишните ДНИ НА ОТВОРЕНИТЕ ВРАТИ ще бъдат посветени на три основни теми: конкурентоспособност, сътрудничество и сближаване.

- Семинари относно сътрудничеството ще подчертаят регионалното измерение на иновациите, развитието и екологичния икономически растеж.
- Работни срещи във връзка със сътрудничеството ще се концентрират върху териториалното и трансграничното

- мястото на младите хора, преселниците и хората в напреднала възраст в града днес и утре, и добавената стойност на устойчивите и интегрирани политики за градските райони, които разглеждат тези въпроси.

- основните елементи за успех на малките и средноголемите градове.
- устойчивост, енергийна ефективност и финансови избори.
- средносрочна оценка на URBACT. Как да се подобри местното въздействие на транснационалния обмен?

От септември можете да се регистрирате на: www.urbact.eu

За допълнителна информация: Отдел за комуникации на URBACT – 00 33 (0)1 4917 4581

сътрудничество, Европейската група за териториално сътрудничество (ЕГТС) и потенциала на макрорегионите като бъдещ инструмент за регионално сътрудничество.

- Накрая, събития, групирани по темата за сближаването, ще доразвият концепциите за териториална и социално сближаване. Те също така ще обсъдят начините за по-добро интегриране на различни политики на местно ниво.

Възможности за създаване на мрежи

В допълнение към семинарите и работните срещи ДНИТЕ НА ОТВОРЕНИТЕ ВРАТИ ще осигурят и добра възможност за неформален обмен на информация. Например залата за събрания в Комитета на регионите ще предостави място за неформални срещи и възможности за работа в мрежи. То ще бъде домакин също на изложения, които дават възможност на партньори да направят представяния на проекти, да демонстрират добри практики и да представят публично-частни партньорства по темите за регионална екологична икономика, устойчиви екологични решения и териториално сътрудничество.

Събирайки на едно място водещи учени и изследователи, ДНИТЕ НА ОТВОРЕНИТЕ ВРАТИ ще добавят академичната гледна точка за регионалното развитие и политиката на сближаване на ЕС и ще насърчат още повече дебата. И накрая, традиционната сцена на ДНИТЕ НА ОТВОРЕНИТЕ ВРАТИ отново ще бъде изградена при централния вход на главната сграда на Европейската комисия, за да позволи на регионите да представят своите най-добри практики чрез по-творчески средства като музика, танци и театрални представления.

Върхов момент на регионалната политика

Проведена за първи път през 2003 г., Европейската седмица на регионите и градовете – ДНИ НА ОТВОРЕНИТЕ ВРАТИ, бързо се превърна в ежегоден върхов момент на регионалната политика, привличащ все повече участници всяка година. Само тази година като партньори на събития са се регистрирали 245 региона и града от 34 държави – най-много от всички години до момента. Огромният успех на събитието наскоро беше признат по време на церемонията за награждаване на Седмичата на срещите в Брюксел, общоевропейска конференция на специалисти от сектора за организиране на срещи.

Събитието беше приветствано за своята иновативност и за националния и международен престиж, който то донесе на град Брюксел, ДНИТЕ НА ОТВОРЕНИТЕ ВРАТИ 2009 бяха обявени за „Най-добро събитие на 2009 г.“ в категорията „Асоциации и институционални срещи“ – поредна инициатива, която гарантира, че тазгодишните ДНИ НА ОТВОРЕНИТЕ ВРАТИ ще бъдат още едно много успешно събитие.

Окончателната програма и формуляра за онлайн регистрация са достъпни на уебсайта на ДНИТЕ НА ОТВОРЕНИТЕ ВРАТИ:
http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/od2010/index.cfm?nmenu=1&sub=100

ДАТИ	СЪБИТИЕ	МЯСТО
23–24 септември (очаква се потвърждение)	Включване на ромите: от събиране и оценяване на данни към основана на доказателства политика http://ec.europa.eu/regional_policy/	Брюксел, Белгия
23–24 септември	11-и Балтийски икономически форум – „Стратегията на ЕС за Балтийско море за конкурентен регион“ http://www.conferences.lv/	Рига, Латвия
4–7 октомври	Дни на отворените врати – 8-а Европейска седмица на регионите и градовете – Цел 2020 г.: конкурентоспособност, сътрудничество и сближаване за всички региони http://www.opendays.europa.eu/	Брюксел, Белгия
13-14 октомври	Годишен форум относно Стратегията на ЕС за Балтийско море http://www.bsssc.com/news.asp?id=8657&pid=79&sid=79	Талин, Естония
октомври - ноември	Инструменти за микрофинансиране http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jjj/	Брюксел, Белгия
18–19 ноември	Конференция относно JESSICA и JEREMIE http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jjj/	Брюксел, Белгия
30 ноември – 1 декември	Годишна конференция на Urbact	Лиеж, Белгия
31 януари 2011 г. – 1 февруари 2011 г. (очаква се потвърждение)	5-и кохезионен форум	Брюксел, Белгия

Допълнителна информация относно тези събития може да се намери в раздел „Agenda“ на уебсайта на Inforegio: http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/

Възнамеряваме да разгледаме в едно от следващите издания на „Панорама“ как глобалната икономическа криза, започнала през 2008 г., разкри присъщи структурни слабости в много държави и региони в Европа, независимо от тяхното ниво на икономическо и социално развитие. То ще анализира различните реакции, получени чрез европейската политика на сближаване, и в тази връзка „Панорама“ приветства всеки принос и примери на проекти по темата.

Ако желаете да споделите интересна разработка в горепосочените области, да зададете въпроси или да изразите своите възгледи по този или друг въпрос на регионалната политика, се свържете с нас на адрес:

regio-panorama@ec.europa.eu

КН-ЛР-10-034-ВГ-С

ISSN 1830-9321

© Европейски съюз, 2010
Възпроизвеждането е позволено, при условие че се цитира източникът.

Европейска комисия, Генерална дирекция „Регионална политика“
Отдел Б.1 — Комуникация, информация и връзки с трети страни
Рафаел Гуле
Avenue de Tervueren 41
1040 Brussels
Ел. поща: regio-info@ec.europa.eu
Интернет адрес: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_bg.htm

